
KRONIKA

K životnímu jubileu PhDr. Pavly Horské, CSc.

Dne 5. února 2002 se v plném zdraví a ve stálém rozkvětu tvůrčích sil dožila sedmdesáti pěti let PhDr. Pavla Horská, CSc., přední představitelka české historické demografie, zakladatelka a dlouholetá editorka sborníku *Historická demografie* a spoluzakladatelka Komise pro historickou a sociální demografii, na jejímž řízení se podílí od samého počátku v roce 1966.

Pavla Horská je autorkou několika desítek vědeckých studií věnovaných nejen sociálním dějinám českých zemí a jejich populačnímu vývoji od druhé poloviny 18. století, ale také prací k dějinám techniky, o urbanizaci, trvale sleduje široké spektrum česko-francouzských styků. Je mimo jiné autorkou monografie věnované počátkům českého feministického hnutí a několika studií věnovaných ženské otázce a problematice rodiny, z jejího popudu spatřily světlo světa jak *Dějiny obyvatelstva českých zemí*, tak publikace *Zrod velkoměsta*, obojí určené širší veřejnosti.

Pavla Horská se trvale významně podílí na organizaci českého historickodemografického výzkumu, neúnavně organizuje vědecká setkání domácí i mezinárodní. Většina příspěvků přednesených na těchto setkáních byla v kratší či obsáhlejší podobě zveřejněna také na stránkách sborníku *Historická demografie*.

Nejvýznamnější životní data jubilantky jsme zveřejnili na stránkách *Historické demografie* již před časem, u příležitosti jejích šedesátých narozenin.¹ Od té doby se její pracovní nasazení nijak nesnížilo, spíše naopak, jak svědčí přiložená výběrová bibliografie. Přejeme jí do dalších let mnoho úspěchů v práci a pohody v osobním životě.

Za redakční kolektiv Ludmila Fialová

¹ Významné životní jubileum Dr. Pavly Horské, CSc. *Historická demografie* 11, 1987, s. 309-311.

Výběrová bibliografie prací Pavly Horské od roku 1986¹

a) Knižní publikace a stati

- Dějiny hutnictví železa v Československu, díl 2. Od průmyslové revoluce do 2. světové války.** (Spol. dílo autorů: A. Danihelka, Z. Deyl, J. Faltus, P. Horská, J. Josif, J. Matějček, V. Průcha, M. Šarudyová, L. Tajták) Praha, Academia 1986.
- Zahraníční konzuláty v Čechách do roku 1918. Příspěvek k výzkumu bohemik v zahraničních archivech.** In: *Sborník archivních prací*, XXXVII/2, Praha 1987, s. 375-474 (spoluautoři Jiří Kořalka, Josef Polišenský).
- Dětství, rodina a stáří v dějinách Evropy.** Praha, Panorama 1990 (spoluautoři Milan Kučera, Eduard Maur a Milan Stloukal).
- Contribution au problème de la fécondité légitime en Europe Centrale slave à l'époque préstatistique.** In: *Review of Historical Demography*, Budapest 1990, s. 44-56.
- Česká historická demografie.** *Český časopis historický* 89, 1991, s. 519-532.
- Stadt und Land in der Entstehung und Abgrenzung bürgerlicher Schichten im 18. und 19. Jahrhundert in den Böhmisches Ländern.** In: *Bürgertum in der Habsburgermonarchie*, Wien-Köln, Böhlau 1990, s. 43-56.
- Česká žena očima statistiky posledních sto let.** In: *Historické listy*, 1, č. 1, Praha 1991, s. 8-16. (spoluautorka Ludmila Fialová).
- Prague – Paris.** Praha, Orbis 1990.
- La reconstitution des familles de l'époque préstatistique et l'histoire sociale. L'exemple de la Bohême.** In: *Historiens et populations. Liber amicorum Etienne Hélin*. Louvain-la-Neuve 1991, s. 75-80.
- Existuje středoevropský model rodiny pro předstatistické období?** In: *Sňatečnost a rodina*. Praha, Academia 1992, s. 90-105 (spoluautorka Eliška Čáňová)
- Nezdravé povětrí velkých měst v 17. a 18. století.** In: *Historické listy* 2, č. 1, Praha 1992, s. 52.
- Rodinná skupina v Československu očima historické demografie.** In: *Historická demografie* 16, 1992, s. 57-62.
- Za práva žen.** In: *Dějiny a současnost*, roč. 1992, s. 27-32.

¹ Do roku 1985 in: *Historická demografie* 11, Praha 1987, s. 312-315.

- Co čeká naši rodinu. In: *Přítomnost* 3, Praha 1992.
- Rozhovor mezi filozofkou a historičkou o ženské otázce v Čechách. *Filosofický časopis* XL, Praha 1992, s. 757-768 (spoluautorka J. Pešková).
- Die Frauenbewegung der deutschen bürgerlichen Minderheit in Prag in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts. In: *L'homme, Zeitschrift für feministische Geschichtswissenschaft* 3, Wien 1992, s. 73-81.
- Praha-1900-Paříž. In: *Slovo k historii* 36, Praha, Melantrich 1992.
- Comportement démographique et famille en Europe centrale slave 1650-1900. In: *Mesurer et comprendre. Mélanges offerts à Jacques Dupâquier*, Paris, PUF 1993, s. 229-238.
- Rodinná strategie ve vesnici Záblatí na třeboňském panství (1661-1820). In: *Historická demografie* 17, Praha, Sociologický ústav AV ČR 1993, s. 131-152.
- Historical Models of the Central European Family: Czech and Slovak Examples. In: *Research on the Population History of the Czech and Slovak Republics* - Guest Editor Pavla Horská. *Journal of Family History* 19, č. 2, 1994. JAI PRESS INC. Ed. T. K. Hareven.
- Migrations internes en Europe Centrale et Orientale. L'exemple des pays tchèques aux XVIIIe et XIXe siècles. In: *Les Migrations internes et à moyenne distance en Europe 1500-1900*. Vol. I., s. 521-529. Santiago de Compostela 1994.
- Nejistá prognóza vývoje evropské rodiny. *Demografie* 36, č. 2, Praha 1994, s. 73-81.
- Populační mobilita očima věd o člověku. (Poznámka k některým metodám studia dějin migrací). In: *Historické listy* 4, Praha 1995.
- La coopération des nationalistes tchèques et français au tournant du 19e et du 20e siècle. Spolupráce českých a francouzských nacionalistů na přelomu 19. a 20. století. In: *Francúzsko a stredná Európa*. Ed: Bohumila Frenčuhová. Bratislava, AEP 1995, s. 37-54.
- Migrace jako demografický problém. In: *Historické listy* 4, Praha 1995.
- La biographie. Usages scientifiques et sociaux. *Sociologický časopis* 31, č. 3, Praha 1995, s. 388-391.
- 50 let kontaktů mezi demografií a ostatními vědami o člověku a společnosti. *Sociologický časopis* 31, č. 4, Praha 1995, s. 542-544.
- Dějiny obyvatelstva českých zemí. Praha, Mladá fronta 1996 (Spoluautoři Milan Stloukal, Eduard Maur, Ludmila Fialová, Milan Kučera a Jiří Musil).
- Sladká Francie. Praha, Lidové Noviny 1996.
- Žena v Praze na přelomu 19. a 20. století. In: *Žena v dějinách Prahy, Documenta Pragensia XIII*, Praha 1996, s. 195-201.
- Češi a Němci 19. století v „Revue des deux mondes“. *Český časopis historický* 95, Praha 1997, s. 37-54.
- Paris aux yeux des intellectuels tchèques 1918-1938. In: *Paris „capitale culturelle“ de l'Europe centrale? Les échanges intellectuels entre la France et les pays de l'Europe*

- médiane 1918-1939*. Sous la direction de Maria Delaperriere et Antoine Mares. Paris, Institut d'études slaves 1997, s. 59-64.
- La sociologie et la démographie historique tchèques au carrefour des influences des écoles historiques centre-européennes, françaises et allemandes.** In: *Le phénomène de la domesticité en Europe, XVIe - XXe siècles*, (ed. A. Fauve-Chamoux et L. Fialová), *Acta demographica XIII*, Praha, Česká demografická společnost 1997, s. 5-11.
- L'Europe centrale II. Les populations autrichiennes jusqu'en 1914.** In: *Histoire des Populations de l'Europe II*. Paris, Fayard 1998, s. 439-453.
- České vlastenectví očima francouzského patriotismu.** In: *K poctě profesora Miroslava Hrocha. AUC, Phil. et Hist. 3, Studia historica XLIV*, Praha, Karolinum 1998, s. 61-68.
- Die tschechischen Patrioten im 19. Jahrhundert und Saint-René Taillandier.** In: *Bohemia. Zeitschrift für Geschichte und Kultur der böhmischen Länder*. Sv. 39, seš. 2, München 1998, s. 285-296.
- Pohyblivá hranice mezi městskou společností a městskou spodinou - specifický problém dějin měst.** In: *Poníženi a odstrčení. Města versus katastrofy. Documenta Pragensia XVI*, Praha 1998, s. 55-59.
- Tradiční hodnota rodiny v Čechách.** In: *Sacrum et profanum. Sborník příspěvků ze symposia pořádaného v Plzni 1993*. Praha 1998, s. 123-128
- Novoměstské matriky pražské očima historika sociálních dějin 17. a 18. století.** In: *Nové město pražské ve 14.-20. století, Documenta Pragensia XVII*, Praha 1998, s. 191-204 (Spoluautorka Ludmila Fialová).
- Naše prababičky feministky.** Praha, Lidové Noviny 1999.
- Česká a francouzská historická demografie roku 1999: po třiceti letech kontaktů - jak dále?** In: *Historická demografie 23*, Praha, Sociologický ústav AV ČR 1999, s. 5-13.
- Saint-René Taillandier.** In: *Moderní dějiny 8, Sborník k dějinám 19. a 20. století*, Praha, Historický ústav 2000, s. 239-244.
- Žena a smrt.** In: *Fenomén smrti v české kultuře 19. století. Sborník příspěvků z 20. ročníku symposia k problematice 19. století, Plzeň 9.-11. března 2000*, Praha, KLP 2001, s. 255-259.
- Proměny pražské měšťanské společnosti v 80. a 90. letech 19. století.** In: *Charlota G. Masaryková. Sborník příspěvků z konference ke 150. výročí jejího narození, konané 10. listopadu 2000*. Praha, Masarykův ústav Akademie věd ČR 2001, s. 65-73.
- Etnické a neetnické menšiny v Praze na přelomu 19. a 20. století.** In: *Národnostní skupiny, menšiny a cizinci ve městech. Documenta Pragensia XIX*, Praha 2001, s. 123-127.
- Zrod velkoměsta. Urbanizace českých zemí a Evropa.** Praha-Litomyšl, Paseka 2002. (Spoluautoři Eduard Maur a Jiří Musil).
- Vznik 6. sekce École Pratique des Hautes Études, Fernand Braudel a jeho východoevropská vědecká politika.** In: *Český časopis historický*, 100, č. 4, Praha 2002, v tisku.

(b) Referáty, recense a zprávy

Dvě nové francouzské sociologické práce inspirované demografií. In: *Demografie* 35, č. 2, Praha 1993, s. 117-120.

Jacques Dupâquier, Denis Kessler: La société française au XIXe siècle. Tradition, transition, transformations. *Sociologický časopis* 30, č. 3, Praha 1994, s. 390-391.

Konference k stému výročí vydání „Pravidel sociologické metody“ Emila Durkheima v Paříži. *Sociologický časopis* 31, č. 4, Praha 1995, s. 539.

Co znamenalo narodit se v SSSR podle francouzského demografa. *Demografie* 37, č. 1, Praha 1995, s. 42-44.

Interdisciplinarita v životním díle Evelyne Sullerotové. *Demografie* 37, č. 4, Praha 1995, s. 295-298.

Alain Blum: Naître, vivre et mourir en URSS 1917-1991. *Sociologický časopis* 32, č. 3, Praha 1996, s. 374-376.

Bernard Michel: Nations et nationalismes en Europe centrale, XIXe-XXe siècle. *Sociologický časopis* 33, č. 1, Praha 1997, s. 111-113.

Jacques Dupâquier (ed): L'espérance de vie sans incapacité. Faits et tendances. Premières tentatives d'explication. *Sociologický časopis* 34, č. 4, Praha 1998, s. 499-501.

Evelyne Sullerotová: Krize rodiny. *Sociologický časopis* 35, č. 4, Praha 1999, s. 481-482.

Jacques Cammille, F. Singly (ed): La question familiale en Europe. *Sociologický časopis* 36, č. 3, Praha 2000, s. 353-355.